

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Methodus Clara Et Facilis Vacandi Orationi mentali Atque Exercendi se cum fructu in præsentia Dei

Coloniæ Agrippinæ, 1687

Caput XXII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46004](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46004)

De statu devotionis sensibilis.

HÆc est altera via, quam anima in oratione experitur, circa quam dicemus: 1. quid sit devotio in genere. 2. quid in particulari sit devotio sensibilis. 3. unde illa proveniat. 4. assignabimus certissimas notas, ex quibus bonæ consolationes à malis queant discerni. 5. Exponemus qua ratione illas recipere debeamus, quæ procedunt à Deo. 6. monita quæ observare quis debet, ut ne decipiatur.

Quid sit Devotio in genere.

Devotio nihil est aliud, quàm voluntas prompta ac resoluta ad faciendum quidquid attinet ad servitium Dei. Hæc autem devotio seu voluntatis promptitudo potest in anima esse absque voluptate aut oblectatione sensibili: quin potius non paucos reperire est, qui exercitiis spiritualibus vacant magnâ cum repugnantia partis inferioris, qui tamen revera devoti sunt, & quidem solidissimâ devotione, quia in hac sua repugnantia magnâ cum generositate eadem faciunt, quæ agerent, si sensibilem in ea haberent propensionem. Verùm Deus, cujus spiritus suavitate plenus est, animabus quandoque aliquem gustum dulcedinis suæ indulgere solet, ut quasi hic in terris ea, quæ aliquando æternùm in gloria possessionis sunt, prægustent. „ Oratio verò, ait „ S. Theresia, est porta, quâ gratiæ omnes
quas

Hac sententia S. Theresia

33 quas animabus concedit Deus, ingrediun-
 33 tur. Per illam venit ipse, ut cum animabus
 33 oblectetur. Amicitia ac voluptas magna est,
 33 quam Deus exhibet illis, qui hac via ince-
 33 dunt, quibus quasi sumptus omnes suppedi-
 33 tat, eosque potat, ac reficit, ne fortè animum
 33 perdant ac moriantur siti. Ex hac enim fœ-
 33 cunda scaturigine profluunt rivi, quorum
 33 alii grandiores, minores alii sunt, atque ali-
 33 qui quandoque minimi rivuli pro parvulis,
 33 hoc est iis, qui adhuc in exercitio hoc infir-
 33 miores existunt; hoc enim sufficit pro illis,
 33 quibus si aliquid amplius indulgeret, eos
 33 terrore concuteret. Hæc ait illa sancta
 heroina.

concernit
 dona in-
 teriora, &
 gustus de-
 votionis,
 non verò
 omnis ge-
 neris gra-
 tias, quia
 has sæpe
 indulget
 nobis De-
 us, quin
 vel de his
 cogitemus

*Quid sit gustus ac Devotio
 sensibilis.*

Voluptates illæ atque interiores deliciae ni-
 hil sunt aliud, nisi ordinaria satisfactio,
 quam percipit anima, ubi facilitatem conver-
 sandi cum Deo percipit. Sunt quædam ex-
 hilarationes atque emollitiones cordis, quæ-
 dam conceptuum & affectuum abundantia,
 suavissima dilatatio, atque amorosa liquefa-
 ctio stipata ac vallata nescio quibus illustratio-
 nibus divinis, quæ temporis momento plures
 veritates in lucem proferunt, multoque effica-
 cius cor occupant, quam facerent multo tem-
 pore continuatæ meditationes.

Hoc in statu anima videt ac sentit res adeo
 præclaras, ut illas non nisi lacrymando, suavi-
 ter suspirando, & quandoque gestus, in quos
 invita pertrahitur, quique satis animi lætitiâ
 prodant,

De
 actione

AB.
 AB.
 AB.
 AB.
 AB.
 AB.

NB

produnt, edendo queat exprimere. Nihil id temporis videtur ei impossibile, mira promittit, res grandes & heroicas pro Dei gloria facturam se pollicetur, ac veluti D. Petrus in monte Thaboris in hujus possessione lætitiæ in æternum manere vellet: ut paucis totum dicam, hic status non immeritò appellatur spiritualis ebrietas, quia anima quasi sui compos amplius non est ob nimias delicias celestes, quibus redundat.

NB

NB

NB

NB

NB

NB

NB

NB

1. Cor. 3.

NB

Hasce delicias vocamus *devotionem sensibilem*, etsi non rarò partem afficiant superiorem ac rationalem; quin ad inferiorem ac sensitivam descendant. Veruntamen aliquando etiam tanta illarum est plenitudo, ut redundantes atque exuberantes omnes potentias sensitivas perquam suaviter irrigent, inundent, ac penetrent, unde cor incipit inardescere, vultus inflammari, atque omnia membra extraordinariâ quadam afficiuntur agilitate. Nonnulli videntur sibi percipere jucundum quendam odorem, quo anima æque ac corpus recreatur, alii degustare ineffabilem saporem, qui ipsum os ac linguam reficiat, sicque de aliis.

*Unde hi gustus devotionis sensibilis
proveniant.*

Statim primâ fronte consolationes istæ sensibiles repudiandæ non sunt, quia omninò verisimile est, illas procedere à Deo: neque tamen ob illas etiam nimiùm gaudere nos oportet, quia similes immittere quoque potest *Cacodæmon*. Deus illas ordinariè indulget Incipientibus; *Tanquam parvulis in Christo lac vobis potum dedi non escam*, inquit *Apostolus*.

Duos

Duos autem fines intendit Deus, ob quos hujusmodi delicias indulget. Primò ut animæ oblivionem inducat voluptatum hujus seculi, ubi illi majores degustandas propinat, quarum exiguus radius illam amplius oblectat, quam omnes hujus mundi deliciæ pluribus annis degustatæ. Ejus enim naturæ sunt homines, ut oblectamento nullo privari se sinant, nisi illecebra majore illecti, aut grandioris alicujus mali inde fortassè consecuturi timore inducti,

Duas hasce vias tenet Deus, ut corda nostra à deliciis sensibilibus abstrahat. Primò enim acrem quendam nobis immittit judiciorum suorum, pœnarumque infernalium timorem, ac deinde gustare nos facit, quàm sit ipse suavis. Hic porro gustus manna est Israëliitarum in deserto, quod omnes in se complectebatur, qui cogitatione fingi possent, sapores, ut ita oblivionem ipsis adferret escarum Ægyptiacarum, Thymiama est, in cujus odorem hilariter currimus, sequendo Jesum Christum.

Secundò, Deus hasce nobis concedit spirituales delicias, quò ita nos fortiter ad orationem pelliciat, ut nunquam illam relinquamus, suoque servitio ita inviolabiliter alliget, ut ab ipso nunquam sejungamur. Gustatis enim deliciis, quibus afficiuntur, qui illum sequuntur, anima cogitare potest: „ O si exigua suavitatum ac deliciarum ipsius gutta tam jucunda tamque amabilis est. quanto ipse in seipso esse debet amabilior? si se mihi adhibendo totam amoris sui teneritudinibus

Quare
consolatio-
nes spiri-
tuales
Deus in
dulget.

Anima
ratiocina-
tio post
hujusmo-
di deva-
tiones ser-
vabiles.

„ me liquefecit quid fiet , ubi ipsum clarè &
 „ non solùm per transennam intuebor ?

Anima illa præterea ex hisce interioribus de-
 licis non modicum elicere potest fructum, pu-
 tà patientiam in derelictione, tristitiã ac fastidio
 , quæ huic felici statui succedere ut plurimũ so-
 lent. Cùm etenim illius, quod gustavit, recor-
 datur ait : „ Equidem non ignoro pro quo la-
 „ borem , illumque sufficientem esse ad mihi
 „ intra horæ quadrantem abundanter com-
 „ pensandam molestiam, quam in suo me vult
 „ servitio complures dies subire. Dignus est,
 „ cui semper æqualiter serviatur, quia ille sem-
 „ per idem est. Quid autem ipsius ergò fa-
 „ cere voluissem , ubi me ipse consolabatur ?
 „ Cur igitur idem quoque non facerem mo-
 „ dò, quia nunc æquè atque eo tempore Deus
 „ meus est ? Ergone illi propter consolatio-
 „ nes ipsius & non potius propter ipsummet
 „ inservio ? Quod si hoc facio propter conso-
 „ lationes ipsius , non equidem inservio ipsi,
 „ sed quæro meipsum, propriamque meam sa-
 „ tisfactionem, „ Super hac re semetipsam
 accendit ad constanter atque animosè suo mu-
 neri satisfaciendum. Ecce quo fine Deus con-
 solationes istas spirituales indulget, atque etiam
 quandoque ex improvviso super veritatibus im-
 præmeditatis immittit : quandoque verò id
 fit super meditationis argumento , circa cuius
 vivam ac nudam comprehensionem intelle-
 ctum adeo illustrat, ut anima quasi pleno vo-
 latu in ipsum feratur , omniaque illic latitantia
 mirabilia discernat, illisque insistat.

*Quas vi-
 res anima
 hauriat
 ex devo-
 tione sen-
 sibili.*

Verùm

Verùm consolationes istas imitari atque e-
 mentiri quoque potest Diabolus, phantasiæ
 repræsentationes ad eum jucundas proponendo,
 ut ei peregrinas veritates aperiat, deinde hu-
 moribus corporis nonnihil commotis sensus
 titillando ac lætitiâ afficiendo. Porro intentio
 illius est causare, ut anima illi oblectationi im-
 morans, illaque se quasi magnâ cum volupta-
 te enutrens incidat in gulam spiritualem, cras-
 samque suiipsius complacentiam, ex qua non
 rarò sequuntur ingentes dolores capitis, qui
 hominem p̄to tempore non modico inidone-
 um reddunt ad orandum. Quandoque verò
 inde nascitur præsumptio quædam ac vana
 complacentia suiipsius, unde proveniunt illu-
 siones, aliaque extraordinaria accidentia. Hinc
 fit, rem esse magni momenti, ut quoad hos
 gustus (undecumque illi queant provenire)
 semper quis consulat Patrem Magistrum, ubi
 primum eos adverterit. Etsi namque multum
 differant illi, qui procedunt à Deo, ab illis, qui
 causantur à Diabolo, in eo præcipuè quòd illi
 in animæ parte superiore nascantur, hi verò
 sensus dumtaxat afficiant, nihilominus Inci-
 pientes, imò etiam quandoque Proveciores
 non parum difficultatis in illis infallibiliter
 discernendis inveniunt. Quocirca hic dabi-
 mus

*Signa, ex quibus gustus sensibiles prove-
 nientes à Deo discernantur ab iis,
 qui causantur à Diabolo.*

Primò, ubi consolationes sunt frequentes
 ac diuturniores, ordinariè adulterinæ sunt,
 quia

*Quomodo
 Diabolus
 consola-
 tiones
 sensibiles
 causare
 queat.*

*Ab hac
 regula ex-
 cipienda*

*De
 atione*

Sunt suavitates interna, quas communiter experimur in principio conversionis, quæ aliquando integros menses durant, similiter etiam motus quidam extraordinarii quos profectiones percipiunt.

quia quæ à Deo sunt, (teste S. Bernardo) rarò obveniunt, parumque durant. Sicut ubi Sol inter duas apparet nubes, ex una procedit, ut subitus alteram sese abdat. Cùm enim nil aliud intendat Deus, quàm cordi nostro gratissimum amoris sui spiculum instigare, nosque ad eò efficaciter movere, ut vi istius commotionis incessanter in illum feramur, ictu illato retrocedit. At vero Diabolus diutius perseverat, quia animam irretire intendit, atque ad istius voluptatis idololatriam inducere. Bonum signum est, quando suavitates illæ post longam succedunt ariditatem, indicat enim Deum cælestem rorem suum terræ aridæ periculi cordis istius effundere, eamque irrigare velle. Ex quo fit, mirum visum non esse, ipsum tanta cum voluptate se expandere ad favores hosce recipiendos.

Secundò suspectas habere debemus illas, quæ cum impetu veniunt, quia non in commotione Dominus, sed in sibilo aura tenuis, ut, teste Scriptura, se sancto Patri nostro Eliæ exhibuit; atque istius tam suaviter ac dulcis visitationis Dei peculiare ac proprium est, animam intro trahere, illiusque potentis tranquillitatem atque admirabilem recollectionem inducere, cùm è contrario operatio Diaboli ipsam conturbet atque à Deo ordinariè distrahat.

Tertiò suspectas habere debemus teneritudines quasdam nimis molles & effæminatas, quæque animam sensim ad nimiam deducunt libertatem, atque etiam ad inordinatas in corpore commotiones: spiritus enim Dei quàm maximè generosus, purus ac sanctus est, quique non

*3. Reg. 19.
12.*

3.

non nisi ad pudicitiam, modestiam ac sanctitatem impellat. Cavendū idcirco est, ne hisce affectibus effœminatis, liberioribus ac Dei, quicum agimus, magnitudine indignis cedamus aut implicemur: hocque bene observandum est, in bona devotione amoris comitem semper esse reverentiam.

Quartò, consolationes spirituales, quæ animam ducunt ad vanā suipius *complacentiam*, ad præferendum se aliis illis carentibus, ad illas captandas, veluti magnæ virtutis ac perfectionis indubitata testimonia, adulterinæ habendæ sunt ac fallaces, atq; ut à maligno spiritu procedentes: quia spiritus Dei qui non requiescit nisi super humiles, affectus quoque alios non suggerit, quàm humilitatis.

Non est tamen inficiandum, quandoq; fieri, ut quis in gustibus illis interioribus, quos concedit Deus, per reflexionē habitam motus quosdam persentiscat vanitatis, verùm hi adeò debiles sunt, ut unico momento evanescant. In his verò quos causat Diabolus, motus illi vanitatis ac præsumptionis præcipuè ab anima sentiuntur, ideoque ex hoc facile cognoscere est, quonascantur auctore.

Deniq; bonæ consolationes animam semper impellunt ad exactam mortificationē, suipius abnegationem, è contrario adulterinæ illā impellunt ad corpori blandiendum, modica negligenda, veram ac solidam virtutum praxin oblivioni tradendam, intellectus curiositatem, propriiq; iudicii magnā existimationē fovendam. Quilibet, ubi bene animadverterit affectus, quos hac in re magis ordinariè experiri solet, Patrem Magistrum consulat, ne in fraudem inducatur.

De
atione

De
De
De
De
De

*Quomodo in gustu devotionis sensibilis
nos habere debeamus.*

*Nolite
omni spi-
ritui cre-
dere, sed
probate
spiritus, si
ex Deo
sint
1. Jac. 1. 4.
1. Pet. 4.
12.*

AB.

AB.

AB.

AB.

AB.

AB.

EX his omnibus intelligere facile est, non esse credendum omni spiritui, uti monet S. Evangelista Joannes, neque absque magna ratione S. Petrum prohibere, ne leviter impotenti motu feramur in primos impetus subiti fervoris: *Nolite*, ait, *peregrinari in fervore, qui ad tentationem vobis sit*; ac si diceret, non solum examinandas hujusmodi devotiones sensibiles, ut videamus, an à Deo sint? verum etiam necesse esse in illis magnam procedere cum circumspectione. Monita hæc in genere, (supposito quod illæ devotiones à Deo sint) observanda sunt. 1. Ut cor nostrum magnam cum humilitate ac reverentia ad illas recipiendas aperiamus. 2. Ut nobis proponamus iis non uti, nisi eo fine, quo eas nobis Deus indulget. 3. Ut caveamus ne taliter tantaque cum voluptate illis immergamur, ut in gulam spiritualem incidamus. 4. Ut illas suaviter per intimos foveamus affectus, eas quantum quidem possibile fuerit, continendo in parte superiore, neque permittendo, si fieri potest, ut in inferiorem descendant. 5. Ut non contendamus formaliter & expressè elicere diversos actus, tales & tales, sed simpliciter sequamur ductum Spiritus sancti: non tamen oportet, ut illas sinamus evanescere, quin proponamus emendare in particulari aliquod vitium, quod animo tunc nostro infallibiliter obversabitur, cavendo nihilominus nimiam potentiarum activitatem, ne fortè nobis conciliemus capitis dolo-

dol
per
dor
cav
fide
illi
ut t
ut r
inte
gra
exa
die
riar
viti
deb
per
sim
fers
Sat
Ta
enc
ma
atq

I.
Et
du
tu
na
na
in

dolorem, qui uti ordinarius satis, ita valde est periculosus. 6. Agnoscendum nobis est, esse donum Dei, ut illi humillimas agamus grates, cavendumque, ne meritis, præparationi, aut fidelitati nostræ illas attribuamus, 7. Gustus illi interiores considerandi similiter nobis sunt, ut totidem amorosæ invitationes Dei, ad hoc, ut nos ei totaliter dedamus, magisque seriò interioribus vacemus exercitiis. De quibus grætiis honorificentissimisque invitationibus exactissimam reddere habebimus rationem in die iudicii, nisi illis obediamus. 8. Negligentiam atque ingritudinem nostram in Dei servitio ex illis interioribus gustibus dijudicare debemus; tunc enim, cum suavitatibus illis perfundimur, multò videbimus melius, quàm simus culpabiles in eo, quòd adeò negligenter servierimus Deo, qui fidelitatem maximorum Sanctorum fidelitati æqualem mereretur. Tandem veria nobis ab ipso petenda, concipiendumque propositum vitam ducendi novam, magisque mortificatam, exactam, recollectam atque exemplarem.

*Magni momenti monita circa gustum
devotionis sensibilis.*

I. **Q**ui naturæ sunt tenerioris ac sensibilibioris, hac viâ magnâ cum circumspectione procedere debent, omninoque sequi ductum Patris Magistri aut Directoris spiritualis, alioquin timendum est, ne sicut ordinariè sunt suimetiporum amantiore, imaginationisque vivacioris ac genii inconstantis & inæqualis, ita in molestos incidant casus. Ete-

NB.

NB.

NB.

NB.

NB.

NB.

NB.

De
atione

nim semetiplos, ut magnos Dei amicos, ma-
 gnisque ab ipso gratis locupletatos adorabunt.
 Totos sese huic suavitatis oceano immergent,
 qui illos inundabit, ipsique sibi imaginabun-
 tur videri à se ea, quæ non intelliguntur, gusta-
 ri ac sentiri, quæ non gustantur, neque senti-
 untur: ex quo ingens incurrent discrimen ca-
 pitis ac cerebri lædendi: Uno verbo, cum con-
 solationes hasce non recipiant cum iudicio,
 neque in spiritu Dei, sed secundum genium
 suum, qui in ipsis multum est inæqualis & in-
 constans, sæpè ab uno extremo transibunt ad
 aliud, eruntque, quoad hoc illis spirabit Favo-
 nius, supra modum devoti, moderati, ac mo-
 desti; mox verò rursus erunt emancipati, le-
 ves, insolentes ac temerarii.

2. Etsi gustus illos interiores ac sensibiles
 desiderare nobis quandoque liceat, ut ita for-
 titer ad serviendum Deo excitemur, nunquam
 tamen illos petere debemus, nisi sub conditio-
 ne & cum intentione illis purè utendi eo fine,
 quem Deus præceperit: Orationem quoque
 aggredi non debemus eo fine, ut illos persen-
 tiscamus, neque extraordinariâ ad illos procu-
 randos diligentiam, neque arte ullâ aut industriâ
 ad illos fovendos, augendos ac prolongandos
 uti: verùm simpliciter nos debemus ad ora-
 tionem præparare, Deoque huiusmodi gustu-
 um concessionem aut denegationem relinque-
 re: Etenim orationes illæ, in quibus huiusmo-
 di percipimus consolationes, non sunt semper
 eo meliores.

3. Ubi Deo placuerit illas nobis indulgere,
 magnâ nobis opus est discretionem, ut unâ ex
 parte

parte violentiam, atque impetuositatem, ex altera verò otiositatem devitemus atque inutilitatem. Per medium igitur horum duorum extremorum eundem nobiserit, actione nempe utendum moderatâ, imitando nautas ubi vento gaudent secundo: Etenim unâ ex parte nôrunt optimè uti hac prosperitate ad prosequendum suum cursum: vela tamen plura non expandunt, quàm ferat navis capacitas, in his potissimum locis, ubi metuere habent scopulos, ne fortè naufragium patiantur. Eodem modo in sensibilis devotionis prospero statu, vela quidem cordis nostri expandenda, ventusque hicce secundus sequendus est, non tamen tantâ cum vehementiâ aut dilatatione, ut idem ille ventus nos absorbeat ac submergat.

4. In hac etiam sensibilitatis istius abundantia cavendum nobis erit, ne vota aut promissa Deo faciamus indiscreta; aut proposita rerum extraordinariorum aut impossibilium, ut v. g. querendi occasiones Martyrii, humi deinceps semper cubandi, igni nunquam approximandi, quantumcumque sit frigus, aliasque subeundi austeritates, quas antiqui in deserto Patres subibant. Affectus igitur nostri rationabiliter & cum iudicio moderandi sunt, potissimumque complectenda correctio alicujus vitii aut defectus, cui sumus subjecti, ut ita cum hoc auxilio removeamus obstacula, quæ hætenus à progrediendo, Deoque id, quod à nobis exigebat, dando præpedierunt.

5. Si lacrymæ abundanter fluant, cohibendæ non sunt; Etenim sancti Patres hoc la-

De lacrymis.

P 3

cry-

crymarum genus peripagni semper fecerunt,
 cum à Deo illæ provenire censendæ sint. La-
 vacrum illæ sunt nostrorum peccatorum ac
 pluvia salutaris, quæ terram cordis nostri irri-
 gando in illa germinare facit sanctas virtutes.
 Hoc ergo lacrymarum genus laude dignum
 est, non verò laude sed vituperio dignæ sunt
 illæ, quas quis artificiosè procurat; Ete-
 nim pura hæc est hypocrisis, amorisque pro-
 prii, seu philautiæ grossioris affectus. Quæ
 verò ex teneritudine nascuntur complexionis
 ac naturæ, neque bonæ sunt, neque malæ;
 melius atamen est illas, quantum quidem fieri
 potest, cohibere. Quod si tamen lacrymæ pro-
 venientes ex devotione sensibili nimiam efflu-
 rent cum vehementia, vel in tanta copia, ut ca-
 put inde vel stomachus læderetur, sancta qua-
 dam inventione moderandæ forent, mutando
 potius argumentum atque ad aliam diversam
 materiam transferendo considerationem.

6. Tractu gratiæ exhausto ad meditatio-
 nem ordinariamque methodum redeundum
 est: quod si quis & altera vice emotum se
 senserit, ut prius se geret, hacque secundâ
 emotione transactâ ad viam ordinariam ite-
 rum redibit, sicque ad finem usque conti-
 nuabit, cavendo præcipuè hac in via, ne
 quem aditum permittat occultæ præ-
 sumptioni aut fallaci sen-
 suum libertati.

Nūquam sic locutus est homo
 Inhab. Joh. 7. v. 46.